

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 6
— Telefon šte. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

inšerati oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392.
Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7 — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 30 din.
Za tuzemstvo 50 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 6, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica šte. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Živel kralj Peter II.! Živela Jugoslavija!

NJ. VEL. KRALJ PETER II. JE VČERAJ PREVZEL KRALJ. OBLAST General Dušan Simović je sestavil vlado najširše koncentracije

Srbi, Hrvati, Slovenci!

V teh težkih trenutkih za naš narod sem se odločil, da prevzamem v svoje roke kraljevsko oblast. Kraljevi namestniki, ki so razumeli moje upravičene razloge, so podali ostavko. Moja zvesta vojska in mornarica sta se mi takoj stavili na razpolago in že izvajata moja povelja.

Pozivam vse Srbe, Hrvate in Slovence, da se zberejo okrog prestola. To je najzanesljivejši način, da se v teh težkih prilikah ohrani red na znotraj in mir na zunan.

Mandat za sestavo vlade sem dal armijskemu generalu Dušanu S. Simoviću.

Z vero v Boga in v bodočnost Jugoslavije pozivam vse državljane in vse oblasti v državi, da izpolnjujejo svojo dolžnost do kralja in domovine.

PETER II.

Beograd, 27. marca 1941.

VLADA NARODNE SLOGE

Predsednik je armijski general Dušan Simović, podpredsednika sta dr. Vladko Maček in dr. Slobodan Jovanović, zun. minister Momčilo Ninčić, vojni minister pa armijski general Bogoljub Ilić

Beograd, 27. marca br. Mandatar krone general Dušan Simović je takoj po prevzetju mandata za sestavo vlade pričel v prostorih glavnega generalnega štaba s konzultacijami političnih osebnosti za sestavo nove vlade.

Vsi člani nove vlade, ki so v Beogradu, so se zbrali v kabinetu šefa glavnega generalnega štaba, kjer jim je ministrski predsednik general Dušan Simović po končanih konzultacijah objavil sestavo nove vlade.

Nova vlada je takoj nato položila prisego pred Nj. Vel. kraljem Petrom II., nakar so se novi ministri takoj podali v svoja ministristva ter prevzeli svoje resore.

Nova vlada je sestavljena takole:

predsednik vlade: armijski general Dušan Simović,

prvi podpredsednik vlade: dr. Vladko Maček (HSS).

drugi podpredsednik vlade: dr. Slobodan Jovanović (Srbski klub).

minister vojske in mornarice: armijski general Bogoljub Ilić.
zunanji minister: dr. Momčilo Ninčić (NRS).

notranji minister: dr. Srdjan Budisavljević (SDS).

minister za finance: dr. Juraj Šutej (HSS).

minister pravde: Boža Marković (demokrat).

minister prosvete: Miša Trifunović (NRS).

minister prometa: Bogoljub Jevtić (JNS).

minister za trgovino in industrijo: dr. Ivan Andres (HSS).

minister za šume in rude: dr. Džaffer Kulenović (JMO).

minister za kmetijstvo: dr. Branko Čubrilović (SZS).

minister za gradnjo: dr. Fran Kulovec (SLS).

minister za socialno politiko: Milan Grol (demokrat).

minister za pošte in brzojav: dr. Ivan Torbar (HSS).

minister za prehrano: Sava Kosanović (SDS).

ministri brez portfelja: Jovo Banjanin (JNS), Marko Daković (črnogorska fed. stranka), Bariša Smoljan (HSS), dr. Milan Gavrilović (SZS) in dr. Miha Krek.

Zastopnik ministra za telesno vzgojo armijski general Bogoljub Ilić.

PREDSEDNIK VLADE
GENERAL DUŠAN S. SIMOVIĆ

Novi vladi narod zaupa

Beograd, 27. marca. p. Imenovanje nove vlade z generalom Simovićem na čelu, je bilo sprejeto v vsej javnosti z vidnim olajšanjem in izrednim navdušenjem. Narod s polnim zaupanjem zre na novo vlado, prepričan, da bo delala in uravnala svojo politiko, tako, kakor to odgovarja srčni želji vsega naroda. Nepregledne množice so ves dan manifestirale po ulicah in prepevale patriotske pesmi ter nenehoma vzklikale kralju, Jugoslaviji in vojski.

Dr. Vladko Maček, prvi podpredsednik kraljevske vlade.

„Naša notranja zadeva“

London, 27. marca. j. Reuter poroča iz Beograda: Polslužbena izjava, ki je bila z merodajnega mesta dana dopolne predstavnikom tiska, pravi, da je jugoslovanski narod enodušno v minulih dneh dokazal, da ne mara trpeti na krmilu države vlade, ki ni izražala volje naroda. Jugoslovansko ljudstvo je zahtevalo osnivanje resnične narodne vlade, ki bi odražala pravo voljo jugoslovanskega prebivalstva. Z današnjo izpremembo je bilo temu stremljenju jugoslovanskega naroda v polni meri zadoščeno in vodstvo, ki je prišlo na krmilo države je bilo deležno enodušnega odobravanja vse države. Izprememba v vodstvu države se mora smatrati kot zgolj notranjepolitična zadeva ne pa kot zadeva zunanje politike.

Predsednik vlade Dušan Simović

Predsednik vlade general Dušan T. Simović se je rodil v Kragujevcu 29. oktobra 1882. Po končani nižji vojni akademiji je kot artilerijski podporočnik stopil v vojsko leta 1900. Višjo vojni akademijo je dokončal leta 1905. Ob izbruhu balkanske vojne 1912. je bil kot kapetan pripravnik za generalštabno stroko. V vojni je sodeloval kot ordonančni oficir poveljnika I. armije. Za svojo hrabrost in junatvo v bojih je bil odlikovan z zlato kolajno za hrabrost.

V svetovni vojni je bil major Dušan Simović najprej pomočnik načelnika štaba dunavske divizije, potem pa načelnik štaba dunavske divizije. L. 1918. je bil kot polkovnik poveljnik 7. pešpolka kralja Petra I. in je na čelu tega polka vkorakal v osvobodjeni Beograd. Za svojo hrabrost v vojni je bil odlikovan s Karagorjevo zvezdo z meči. V novembru 1918 je bil imenovan za delegata srbske vlade in vrhovne komande pri vladi narodnega Vijeća v Zagrebu, kjer je sodeloval pri organizaciji državne obrambe in pri osvoboditvi Medjimurja, nato pa pri formiranju novo ustanovljene IV. armijske oblasti. Od mesca aprila do konca avgusta 1919 je bil adjutant kralja, nato pomočnik načelnika štaba III. armije, nato pa načelnik štaba savske divizije. Do aprila 1925 je bil nato načelnik štaba IV. armije, od aprila 1925 do oktobra 1929 pa je bil dodeljen vojnemu letalstvu, kjer je končno postal načelnik štaba in pomočnik poveljnika letalstva. Od oktobra 1929 do novembra 1930 je bil poveljnik bosanske divizije, od novembra 1930 do maja 1933 drugi pomočnik načelnika glavnega generalštaba, nato pa do septembra 1936 poveljnik oficirske šole v Sarajevu. Septembra 1936 je bil imenovan za poveljnika vojnega letalstva. Na tem položaju je ostal do danes.

Za junatvo v vojni je bil general Simović odlikovan dvakrat s Karagorjevo zvezdo z meči, z Belim orlom in z zlato kolajno, za zasluge v miru pa s Karagorjevo zvezdo III. stopnje, z Belim orlom 5. stopnje, z Jugoslovensko krono 4., 3., 2. in 1. stopnje, z redom sv. Save 1. stopnje, poleg tega pa ima številna tuja odlikovanja.

Novi zunanji minister

Zunanji minister dr. Momčilo Ninčić je rojen 1876. v Jagodini. Po končani gimnaziji v Beogradu je študiral pravo v Parizu. Nato je stopil v državno službo in je bil tajnik finančnega ministrstva, pozneje pa je bil imenovan za profesorja pravne fakultete beogradske visoke šole. Leta 1912 je bil izvoljen za narodnega poslanca v po-drinskem okrožju. Od leta 1915 do 1919 je bil z malimi izjemami finančni minister ter je v tem svojstvu izvedel tudi monetarno unifikacijo. V drugi Protičevi vladi je bil minister pravde, leta 1920 minister tr-

govine, od leta 1921 do sklenitve soprazuma med Italijo in Albanijo pa je bil z malimi presledki ves čas zunanji minister.

V Društvu narodov je ponovno zavzemal funkcije predsednika raznih važnih odborov ter bil tudi predsednik sedme skupščine Društva narodov.

Brzojavki bana dr. Natlačena

Ljubljana, 27. marca. AA. O priliki prevzema oblasti po Nj. Vel. kralju Petru II. je ban dravske banovine dr. Marko Natlačen poslal maršalatu dvora v Beograd brzojavko naslednje vsebine:

»Ko stopa na dedni prestol Karadjordjevičev viteški sin junaka-mučenika, blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zednitelja, vas prosim, da blagovollite sporočiti na najvišje mesto srečo in veselje, ki ga občuti prebivalstvo dravske banovine z menoj na čelu nad prevzemom kraljevske oblasti po Nj. Vel. kralju Petru II., blagovollite pa mi sporočiti tudi izraze naše neomajne zvestobe in ljubezni do krone, dinastije in države, nad katerimi naj tudi v bodoče bdita Bog in sreča junaka! — Ban dr. Marko Natlačen.«

Ljubljana, 27. marca. AA. O priliki prevzema kraljevske oblasti po Nj. Vel. kralju II. je ban dravske banovine dr. Marko Natlačen poslal predsedniku ministrskega sveta armijskemu generalu Dušanu Simoviću brzojavko naslednje vsebine:

»Ko prevzamete kot predsednik vlade v svoje roke vodstvo naše države, vas prosim, da sprejmete moje najlepše čestitke z iskreno željo, da bi bilo vaše delo venčano z najboljšim uspehom za kralja in domovino. — Ban dr. Marko Natlačen.«

Jovo Banjanin, minister brez portfelja

Bogoljub Jevtić, minister prometa

Slavnostna seja ljubljanskega mestnega sveta

Slavnostna seja ljubljanskega občinskega sveta je sklicana za danes, v petek ob 12. v mestni posvetovalnici.

Kralj Peter II. -- pomlad Jugoslavije

Lani 6. IX. v Ljubljani

Val pomladi je zajel državo in z njo vso Slovenijo, val radosti in preroda. Pomlad najusodnejšega leta, kar jih pominj svetovna zgodovina, pomlad leta 1941, je utelešena v mladostnem liku Nj. Vel. kralja Petra II., ki je pravkar odločno in pogumno, kakor to dolikuje potomcu Karadjordjeviću, pravkar zasedel prestol. Nepopisna radost, ki jo delimo z našo razigrano mladino, je plačilo za vso tisto ljubečo skrb, ki smo jo izkazovali našemu mlademu kralju od njegovega rojstva dalje, preko prvih let njegovega razvoja, potem do najbridejše postaje v njegovem življenju, ko smo z njim objokovali smrt Očeta, Viteškega kralja, pa vse do zadnjih dni velike odločitve. Kolikokrat smo ravno mi Slovenci imeli priliko, da izkažemo čilemu potomcu Karadjordjeviću svojo brezmerno ljubezen, a kolikokrat smo na tihem tudi razmišljali o bodočih razpletih, ko se je tudi nad nas zgrinjal črn oblak novega svetovnega neurja. Zdaj pa so prestane vse težke ure. Brez slehernih paradnih priprav, sredi najusodnejše dobe je stopil mladi kralj odločno v ospredje in zdaj je sredi med nami, gospodar naših src in oblikovalce naše želene volje.

Mladi kralj je tako zrasel s svojim narodom da ga poznamo po vseh njegovih lepih doživljajih, odličnih sposobnostih, po nadarjenosti, srčni plemenitosti in visoki izobrazbi. V nepolnih 18 letih je mladi kralj doživel v svetsko izobraženega široko razgledanega inteligenta, ki pa druži v sebi z bistrim razumom in obširno izobraženostjo tisto, kar je od nekdanjega Karadjordjevića: duha junaštva, pravice in narodne zavednosti, ki se ne umakne ne za ped, kadar je treba boriti se za narod in domovino. »Trd bodi, neizprosni mož jeklen, kadar braniš je čast in pravde narodu svodemu!« — te besede iz »Tugomera« bi lahko šteli za geslo našega mladega kralja, ki mu je v oporo najhrabrejša vojska na svetu in najpoštennejši narod, ljubeč svobodo do zadnjega utripa srca.

Iz življenja mladega kralja

Nj. Vel. kralj Peter II. se je rodil 6. septembra 1923 v novem dvoru v Beogradu. Vsa država je bila srečna, ko je zakon Viteškega kralja Aleksandra in kraljice Marije dal kraljevini naslednika prestola in ko je kraljevski dom postal toplo družinsko žarišče. Mladi prestolonaslednik je doživel ob skrbni negi in prisrčni ljubezni svojih staršev. V 7. letu se je pričel šolati. Osnovni pouk mu je nudil zasebni učitelj, ki je prejel od Viteškega kralja naslednje kratko navodilo: »Želim, da se moj sin izobla kakor njegovi tovariši in da med njimi ne bo nobene razlike in nobene prednosti!« To se je točno izpolnjevalo in kralj je potem ves čas šolanja imel čisto tovarišev, s katerimi je bil pri uku in razvedrilu enak med enakimi. Tako se mu je na najplemenitejši način vcepil duh tovarištva in demokratične zavesti, ki mu je v ostalem itak prirojena, medtem pa je njegova elegantna vnanost že zgodaj izdajala mladega gentilemana.

Septembra 1934 je prestolonaslednik Peter odpotoval na Angleško, da bi tam držal srednješolski pouk. Toda že nekaj tednov potem, ko sta se z ljubljanim očetom ločila nad Podkorenem, je mladega prestolonaslednika zadel najbridejši udarec — atentat v Marseju. Mladi prestolonaslednik je moral prekiniti svoje šolanje na tujem in se vrniti v domovino. Kdor je bil na kolodvoru v Ljubljani, ko se je mladi kralj s svojo Vzvišeno materjo vrnil v domovino ga je moralo ganiti v srce: tako nežen, tako droban je moral mladi kraljevič prevzeti nase breme velikih dolžnosti. Toda dobra usoda in skrbna vzgoja sta pripomogli, da se je mladi kralj v domovini izobla in tudi telesno tako razvil, da smo z navdušenjem sledili od leta do leta njegovemu razvoju. Še prav posebno so bili Slovenci srečni, da je sleherni leto, ko je odlično končal svoje šolanje, našel na Bledu svežega razvedrila in nabral novih moči. Srednješolsko šolanje, ki se je pričelo 7. marca 1935, je bilo poverjeno zboru izbranih strokovnih gimnazijskih profesorjev, sodelovali so strokovni učitelji za športne vežbe. Prva ura je veljala narodnemu jeziku. Potem pa je mladi kralj v štirih letih in štirih mesecih z zgledno vestnostjo dovršil 8 razredov gimnazije in je z odliko opravil maturo.

Na jesen po izpitu zrelosti se je pouk razširil in je učni načrt zajel vseučilniške in vojaške vede. Zmagati je moral vse tisto, kar je potrebno poglavarju države iz splošnih in vojaških ved. Vse do zadnjih

dni so mu predavali univerzitetni profesorji. Učne metode so bile najmodernejše, gradivo iz državosnastva, pravošlovja, gospodarstva in diplomacije je bilo tako odbrano, da se je nanašalo samo na tisto, kar je neobhodno potrebno. Uspoštevana so bila vsa možna učila in pouk je bil vedno živahen, neposreden, vseskozi zanimiv. Učne knjige so bile sestavljene jedrnat, da si kralj tudi sedaj venomer osvežuje svoje znanje.

Prvi junak domovine

V začetku oktobra 1939 je mladi kralj oblekel uniformo gojenca vojne akademije. Prvi čas je bil redov, nato je napredoval v kaplarja in podnadrednika, potem je bil nekaj časa narednik, ob lanskem svečanosti odkritja spomenika Viteškemu kralju v Ljubljani pa je desetisočglavo množico presenetil s svojo elegantno pojavo kot letalski podporočnik. Potem je bil kmalu povzidan v poročnika. Zelo rad nosi uniformo, ki mu pa tudi odlično pristaja. Njegova pojava in njegov talent že na prvi po-

sin moderne dobe, zelo zanima za priložne vede in za moderne jezike. Izpričuje konstruktiven, praktičen duh, ki zna družiti koristno z lepim, stvarno z naprednim. Zelo je dovzeten za duhovite pomenke, od srca sproščeno se smeje zdravemu humorju. V razgovoru pa je rad kratkih besed, brez gostobesedne navlake. V poklanjanju zaupanja je štedljiv. Kdor pa njemu zaupa, ga zna mladi kralj takoj primerno ceniti. Njegova dejanja so vedno plod samostojnega razmišljanja in nedvoumno kažejo, da bo mladi kralj odšel odločitev sam temeljito pretehtati.

Težka so bremena vladarskega poklica, ali veliko olajšanje bo mlademu kralju brezmejnja vdanost njegove junaške vojske. Prav v teku zadnjega leta je mladi kralj do vseh podrobnosti spoznal življenje svoje vojske. Ponovno smo poročali v »Jutru«, kako je obiskal letalce, potem pionirje na Savi, pa spet poljsko kuhinjo ali se je pridružil konjenici, ali pa si ogledal nove tanke. Vsaka pridobitev naše vojske ga je zanimala in z vsakim vojščakom je

Mladi kralj pred poletom v sinje višave

Na obisku pri poljski kuhinji na manevru

gled izdajata potomca vojaške rodovine. Mladi kralj je visok mladilec, lepga lika, vitke rasti, pravilno razvit, krepkega zdravja. V njegovih očeh misli in čustvovanju, v njegovem ravnanju in vsem zadržanju se javlja zrela osebnost mladega junaka, ki se postopno in čvrsto izpopolnjuje na široki, zdravi in pravi življenjski poti. V takem razvoju je mladi kralj naša najdragocenejša nada in največji ponos Jugoslavije.

Izpričevala njegovih profesorjev in ostalih vzgojiteljev pričajo o visoki inteligenci mladega kralja, o njegovi ljubezni do dela in dolžnosti. Tovariši pri šolanju in razvedrilu pa nam povedo najpšebe o njegovi značajnosti in svetlim tovarištvu. Prirodni talenti mladega kralja se zlasti nagibajo k realni; vedam in modernim izumom. Mehanični, fizika, motorji, letala, električne naprave in pomorsko vzbujajo venomer živahno zanimanje mladega kralja. Razen tega se mladi kralj

spregovoril tovariško, iz vsake poljske kuhinje je bil pripravljen pokusiti kosilo. Seveda je izven dvoma, da se bo ljubezen vojske do mladega kralja stopnjevala do tiste mere, ki ne bo na nočnega odrekanja, kadar gre za biti ali ne biti.

Kralj, mati, brata in narod

Najplemenitejši izraz značaja mladega kralja je pri vzorna sinovska vdanost Vzvišeni materi, v ljubezni in polnem razumevanju svojega prvorojenca je Nj. Vel. kraljica Marija našla veliko tolažbo in moč v svoji neutrušeni bolni po čustvenem zločinu v Marseju. Med kraljevsko materjo in sinom vlada res globoko, pristrano priateljstvo, prepričano v ljubezni in spoštovanju. Med našim kmetijskim narodom je najdele sveteljšega primera sinovske vdanosti.

Prav tako ljubezniv in pozoren je mladi kralj nesproti svojima dvema bratoma, katerima je vzornik in učitelj. V kraljevskem domu je v veselje vsej družini. In ta nečistočna povezanost, katere osrednja čista je mladi kralj se močno čuti in ven dvorskega kroga, po vsej državi. Pogledaj mlajšine, ki danes črta od razgranega ponosa in veselja vzlika mlademu kralju! Iz njenih vrst je izšel, njen je, z njo bo kovali usodo domovine! Starejši rod lahko ganjen od tolikšne zmagе mladosti in sam miselnostno preroben spremlja mladega kralja in njegovo mlado Jugoslavijo v svetlo bodočnost.

Kralju Petru II.

Sedem let bo, kar potočil za Očetom sem solzō.
Spet se moj pogled je zmōčil, toda v radosti samō.

Mladi kralj na prstol sedā,
ko buči okrog vihar.
Sej čeri se zdaj zaveda,
vendar hraber je krmār.

Karadjordže Peter Drugi
vodi nas na slavno pot.
Že po prednikov zaslugi
čuva višnji Te Gospod.

Vsak prisega, zlasti mladež:
Za svobodo damo kri.
Ne oskrni krone madaž,
ne oskrni nam časti.

Anton Debeljak

Kralj ob slovesu od Planice

Ljubljana je objela svojega kralja

Mladina in z njo ves narod sta navdušeno pozdravila nastop Nj. Vel. kralja Petra II.

Ljubljana, 27. marca. Ljubljana, ki je davi vstala še v negotovem, napetem vzdušju pravkar preteklih dni, se je v prvih dopoldanskih urah na novo prerodila. Čim je beograjska radijska postaja sporočila veliki zgodovinski trenutek, nastop mladega kralja Petra II., in ko je pozneje še ljubljanska radijska postaja ponovila velike in svečane besede Srbom, Hrvatom in Slovincem, so ljubljanske ulice na mah oživele. Enodušna radost in navdušena samozavest odgovornosti do kralja in domovine je v teh svetlih trenotkih razžarila lica prav vsega prebivalstva. Po ulicah so se dogajali prizori, kakršne smo videli le o priliki dneva zedinjenja pred 22 leti. Ni bilo treba besed. Kakor vse prešinjala iskra je vzplamtel in zrasla med tisoči ena sama misel oduševljenja, in sam navdušen klic iz tisočih ust in src: Naj živi naš mladi kralj in naša velika domovina, ki danes stopa v svoje preloženje in moško izpričuje svojo trdno, vekomaj neomahljivo ljubezen, tako v imenu svojih velikih prednikov, kakor v imenu današnjih sinov in hčera, da bo ostala zmerom in povsod zvesta idealom, ki jih je posvetila srčna kri hrabrih borcev pod zmagoslavno zvezdo Karadjordjeviću!

Ko so radijski zvočniki in posebne izdaje »Slovenskega Naroda« in drugih listov raznesle radostno vest v poslednjo hišo, so se razgrnile po cestah množice prebivalstva vseh stanov, od mladih do starih in smeje se, pa tudi objemajoč ter stiskajoč si roke dajale duška v silni radosti nad velikim dogodkom slovenskega ustoličenja mladega kralja. Kajti velika in neizpodbitna resnica je, da je mlada kralja narod sam v prvem dnevu njegovega vladanja od Triglava do Vardarja ustoličil po enodušni želji milijonov in milijonov enodušno združenih, za veke povezanih med seboj.

Množice so se poklonile in se še poklanjajo po vseh mestih in naseljih države imenu mladega kralja, izpovedujoč svojo neomajno ljubezen do njega in do svoje domovine. In Ljubljana ne bi bila Ljubljana, da ne bi na prav tako svečan, navdušen in edinstven način izpričala svoja čustva vdanosti kralju in Jugoslaviji. Zaplapolale so zastave na vseh hišah, na ulicah in cestah tisoči in tisoči prebivalstva enodušno manifestirajo in mladina z državnimi zastavami in s sliko mladega kralja na čelu se formira v sprevod, ki iz ulice v ulico zmerom bolj narasča z dotokom manifestantov. To so trenutki, ki bodo ostali vsem neizbrisno v spominu in ki jih doživlja vsem narod, ki se zaveda svoje moči, svoje zdrave, neuničljive sile.

Velika radost

Sivo, oblačno jutro se je prebudilo nad belo Ljubljano — jutro, kakršnih je v zgodnji spomladi večji del. V ozračju je nekaj viselo, v srcih vseh je vladal nemir, vsi smo pričakovali nečesa, novega, nepričakovane. Vsi smo živo čutili, da bo posijalo izza težkih sivih oblakov jasno sonce, ki bo preganilo za vselej negotovost iz naših src. Vsi smo pričakovali, podzvestno slutili nekaj lepega, nismo pa vedeli, kaj bo to... In res, kmalu potem je posijalo!

V zgodnjih dopoldanskih urah nas je kakor iskra prešinila vest, da je naš mladi kralj Peter II. prevzel v teh težkih časih v svoje roke oblast, da je stopil na krmilo močne, neodoljive in svobodne Jugoslavije!

Za hip smo vsi zamenili. Prevelika je bila naša radost, preneprčakovano je pripela vesela novica. Potem pa je prekinilo navdušenje do ust in vzklili nepopisnega navdušenja so zaurili po vseh ljubljanskih ulicah, ki so se v hipu spremenile v živopisne reke vzradoščene množice. Vsi niso mogli takoj verjeti. V začetku so nemo in vprašujoče gledali manifestante z našimi trobojnicami na čelu, gledali, kako izbežajo meščani državne zastave, poslušali navdušene ovacije mlademu kralju, hrabri vojski, Jugoslaviji... Toda negotovost je trajala le kratek čas. Novica, čeprav tako never-

Velikostne manifestacije v Celju

Celje, 27. marca. Davi se je po Celju in celjskem okolišu bliskovito raznesla vest da je Nj. Vel. kralj Peter II. prevzel vladarske dolžnosti. Ta vest je izzvala med prebivalstvom nepopisno navdušenje in veselje. Ljudje so obhvalili naše celjsko uredništvo z vprašanji o podrobnostih. Ob 12.15 se je zbrala pred pravoslavno cerkvijo mladina obeh celjskih gimnazij, akademiki in gojenci rudarske šole. Z veliko državnih zastavo na čelu je krenil večtisočglav sprevod po Kerkovi cesti, Dočkovem trgu, Gosposki ulici, Glavnem trgu, ulici dr. Gregorja Zerjave, trgu kralja Aleksandra, Cankarjevi in Kralja Petra cest ter Prečernovi ulici pred poslopjem mestnega poglavarstva.

Povsod so tvorile geste množice občinstva špalir. Ozračje so neprestano pretresali viharji vzklili Nj. Vel. kralju Petru II., Jugoslaviji, naši junaški vojski, svobodi in neodvisnosti, vmes pa je mladina prepevala nacionalne pesmi. Ob ponovnem viharjem vzklikanju se je mladina pred poslopjem mestnega poglavarstva disciplinirano razšla. Velikostna manifestacija mladine je izzvala med prebivalstvom veliko navdušenje. V Celju in okolici se že dopoldne na vseh poslopijih zaplapolale državne zastave v počastitev zgodovinskega dne.

jetna, je kmalu prevzela slehernega ljubljancanov. Obrazi, ki so bili še snoči zakrbljeni in resni, utrujenost, ki nas je že nekaj dni morila, in oči, ki so še danes zgodaj jutraj gledale mračno in negotovo — vse se je zjasnilo, vse je oživele in Ljubljana je danes postala, kakršna še ni bila doslej. Brez pozivov, brez navodil in ukazov se je vse mesto odelo v zastave, izložena okna že krasijo kraljeve slike, vse v cvetju in državnih barvah. Popoldne že ni bilo več v našem mestu hiše, ki ne bi imela zastave.

Nepričakovano veselo novico so sprejeli vsi, mladi in stari brez izjeme z največjim navdušenjem. Vsi so se oddahnil. Ko sem prišel malo pred 11. v središče mesta, se mi je zdelo, da je nedelja. Vsi ljubljanci so že bili na ulicah. Povorke manifestantov so že krožile po mestu. Navdušenim vzklikom: Živel kralj Peter II! Živela naša hrabra vojska! Živela svobodna Jugoslavija! ni hotelo biti konca. Ponosno, samozavestno, v nepopisnem navdušenju so korakali manifestanti po ljubljanskih ulicah. Vsi disciplinirani, kakor je v teh resnih časih potrebno. Ljubljana je ponovno dokazala, čigava je! Pri manifestacijah so se posebno pokazali visokošolci, ki so se zbrali v takem številu, kakor še ne, odkar imamo v Ljubljani univerzo.

Naš mladi kralj je prevzel oblast!

Okrog 11. sem srečal staro ženo, ki se je vračala s urga, kjer je nakupila najpotrebnejše za kosilo. Ustavila se je na robu pločnika in gledala množico navdušenih manifestantov, poslušala vzklikanje in mahala z robcem. Ni še vedela, kaj je. »Zakaj je danes toliko ljudi po ulicah?« Je vprašala, »kaj ne, da se ne damo?! Vi, ki ste še mladi, nas morate braniti! Ali bo vojna?«

»Ne.« sem dejal, »Peter, naš mladi kralj je prevzel oblast v svoje roke, naša vojska pa mu pri tem odgovornem delu pomaga, zato smo danes tako veseli.«

»Kaj res?« se je razveselila starka, »mladi kralj je nastopil? No, pa ne kateri govorili, da ne bo. O, zdaj sem pa vesela, živel kralj Peter!«

Navdušeno je vzklila in nadaljevala svoj pot.

Srečal sem starega znanca, rezervista. Oči so mu sijale, ko mi je dejal:

»Se včeraj sem se jezil. Četrtil sem že klican pod orožje. Pri nas doma je stiska, saj veš. Danes sem pa vesel. Zdaj vem, zakaj so me klicali, kaj je moja dolžnost.«

Njegove odločne besede pa je prekinil nov val navdušenja in izgubila sva se v množici.

Potem sem šel proti poljski gimnaziji. Dijaštvo se je pravkar vsulo iz šolskega poslopja — in nov val nepopisnega navdušenja se je razlil po ulicah. Danes se je lahko vsakdo prepričal, kako zelo ljubi mladina svojega kralja. Mlada srca so trepetala v preveliki sreči. Mlada grla so prevpila vse. »Živel kralj Peter! Živela naša hrabra vojska! Živela svobodna Jugoslavija!« Taki vzklili so se slišali na vseh koncih Ljubljane. Srednješolci so takoj pozabili šolske skrb, vsakdo je kupil posebno izdajo »Slovenskega Naroda« in s spoštovanjem bral proglas mladega kralja, prvi proglas kralja Petra II.! Ovacije so postajale čedalje močnejše in okrog polneve je bila Ljubljana eno samo valovito morje...

Mladina je temelj države. Tega se vsakdo zaveda. Najbrž pa ni na svetu vladarja, ki bi ga mladina tako ljubila kakor prav kralja Petra II. Vsi vemo, da nas je usoda nerazdružno povezala v teh resnih časih in da smo vsi trdno odločeni, braniti naš skupni dom, neokrnjeno in svobodno Jugoslavijo. V teh trenutkih smo se prav vsi strnili okrog svojega mladega vladarja. Nepopisno lepi prizori, ki so se dogajali danes po ljubljanskih ulicah, so najboljša jamstvo za to. Prav in trajno le edino tisto, kar vznikne iz človeških src samo od sebe, brez povelja, brez pritiska od zunaj.

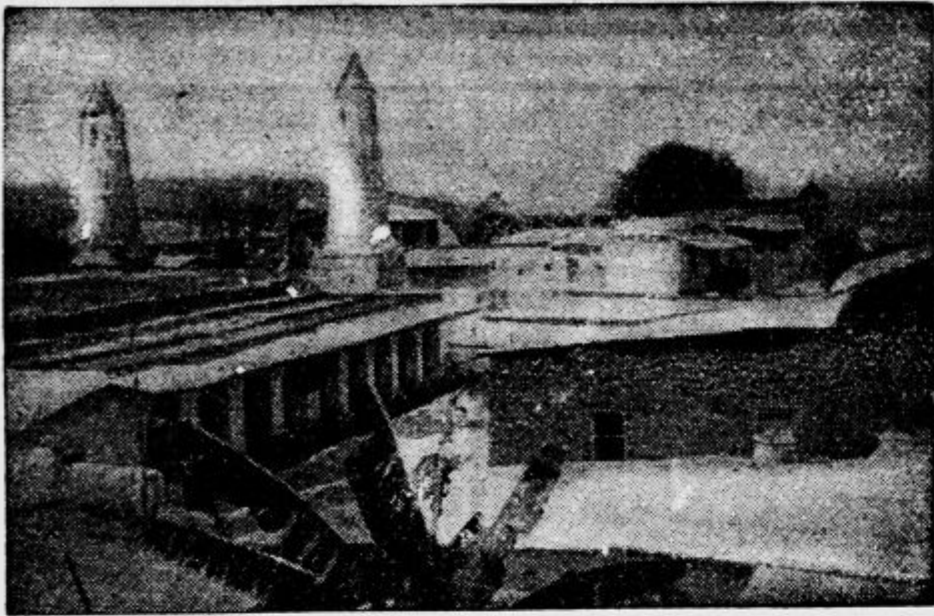
„Dekleta, On je kralj!“

Malo po 12. so napolnile Knafljevo ulico in Aleksandrovo cesto brhke licejke, kakor vsak dan. Dekleta se dosti ne zanimajo za politiko, zato so bolj pozno zvedele veselo novico. Poslušale so navdušene vzklile, gledale nepregledne množice, se pridružile manifestantom... Nekateri so kupile posebno izdajo »Slovenskega Naroda«. Pa so se zaupno zgrnile kodro-lase glavič nad prvim kraljevim proglasom in ga pazljivo in spoštljivo prebrale do kraja in potem še enkrat od začetka. Niso moge verjeti... Potem pa so se lepe, nedolžne oči zaiskrile, zameglile in s trepetajočim, ljubezniv in vdanosti polnim glasom so v nepopisni radosti zaklicale ostalim tovarišicam, tistim, ki še niso izvedele veselo novice, samo nekaj besed: »Dekleta, dekleta, On je kralj!...«

Najnovejši kip Nj. Vel. kralja Petra II. je prvo delo, ki ga zagledaš pri obisku umetnostne razstave srbske in slovenske »LADE« v Jakopičevem paviljonu. Sedaj ga kralj lovijo venec in jugoslovanska trobojnica, s čimer so tudi umetniki pokazali, da navdušeno pozdravljajo zgodovinski dan, ko je mladi kralj prevzel državno krmilo v svoje roke. Vsa srednja dvorana Jakopičevega paviljona je posvečena srbskim umetnikom, med katerimi je nekaj zelo znanih imen. Njihova grafična dela so razstavljena deloma tudi v eni izmed stranskih sob. Ves ostali prostor pa zavzemajo umetnine slovenskih članov »LADE«. Razstava je vsekakor uspeša in zasluži dobrega obhoda od strani našega občinstva.

Mesto Harar

Najvažnejše trgovinsko središče Južne Abesinije

Harar. Izraz iz mesta

Mesto Harar blizu Diredawe leži 2330 metrov nad morjem v abesinskem visokogorju in je najvažnejše trgovinsko središče južnega abesinskega ozemlja. Ker je skoro tik ob progi, ki drži iz Džibutija v Adis Abebo, je njegov pomen v sedanjih bojih

zelo velik.

Mesto ima kakšnih 70 tisoč prebivalcev in je po velikosti drugo največje mesto v Abesiniji. Leži v široki rodovitni dolini, skozi katero teče rečica Erer, pritok Webi Sebelija na ozemlje Somalije. Podnebje je zelo ugodno, tako da ga tudi Evropeci lahko prenašajo. Najvišja temperatura doseže 32 stopinj, najnižja pa nikoli manj kakor 7 stopinj pod ničlo.

Harar so v devetem stoletju osnovali doseljenci

iz pokrajine Hadramut

v Južni Arabiji. Za posest mesta so se dolgo borili med seboj abesinski kristjani in muslimani. V začetku je bil Harar majhna kneževina, ki je obsegala samo mestni pomej. Pozneje je bil povzdignjen v sedež emirata Zelle. V prejšnjem stoletju je prišel najprej pod vladavo Egipta, toda samo za dve leti. Kmalu ga je Egiptčanom

iztrgal abesinski cesar

Menelik, ki je imenoval za svojega namestnika v Hararju rasa Makonena, oče ta Haileja Selasija. Makonen je umrl leta 1906. in je pokopan izven mestnega obzidja. Njegov grob sliči majhni cerkvi. Italijani so zasedli Harar poleti 1936. Prebivalci mesta so v glavnem Somalci muslimani, ki pa so pomešani z Arabci in pripadniki raznih hamitskih plemen. Po poklepu so prebivalci Hararja trgovci in obrtniki. Harar je obdan z močnim zidom.

Italijani so po zasedbi Abesinije storili

mного za povzdigo

ttega mesta, zgradili vladno palačo, vojašnico, šole, gledališče, bolnišnico, radio postajo, sportno igrišče in mnogo drugega. Toda stališče Evropecev v tem mestu ni lahko, o čemur pričajo zapiski prvega Evropeca, ki je l. 1855. obiskal Harar. Bil je to angleški raziskovalec Butron, ki piše:

»Prišel sem pod streho fanatičnega kneza, ki je imel moje življenje popolnoma

v svoji oblasti

Podaniki tega kneza so zaničevali tujce

In jaz sem bil edini Evropec, ki je prestopil prag negotoljubnih Abesincev.

Nevarnost, ki jo omenja Butron, ni pretirana, kajti Abesinci so pomorili mnogo Evropecev, katerim so preprečili dostop v Harar. Zaman so skušali priti tja Italijan Sacconi, grof Porro, Francoz Lucerau in celo egiptski državni namestnik Muntzingar.

Burton omenja v svojem poročilu

lepo obdelana polja

in sadovnjake v Hararju. Ker ima kraj milo podnebje, drži primer s klimo Toskane. Zemlja rodi trikrat na leto. Tu je mnogo kavovca, banan, pa tudi evkaliptov ne manjka.

Obisk v Berlinu

Japonski zunanji minister Macuoka se mudi te dni v prestolnici Nemčije

A NEKDOTA

Nemški general von Mannstein, ki se je udeležil vojne l. 1870. je bil povabljen na neko slavnost, ki so jo priredili njegovi bivši vojaki. Slavnost se je vršila v majhnem kraju, ki je bil še brez vodovoda.

Ko je general zapustil gostilnico, katero so mu bili določili za bivanje in si je ogledal kraj, je vprašal spremljevalce:

»Ali ste v zadnjem času zgradili kaj novega?»

»O, zgradili smo, zgradili! Poglejte: tamle stoji nova pivovarna.«

»Pivovarna?« se je namrdnil general.

»Kaj pa vodovod? Ali ne bi bil ta potrebnjši?»

»I seveda bi bil potrebnjši,« se je vmešal gostilničar, »ampak če bi ljudje imeli vodo na pipi, bi potrošili manj piva...«

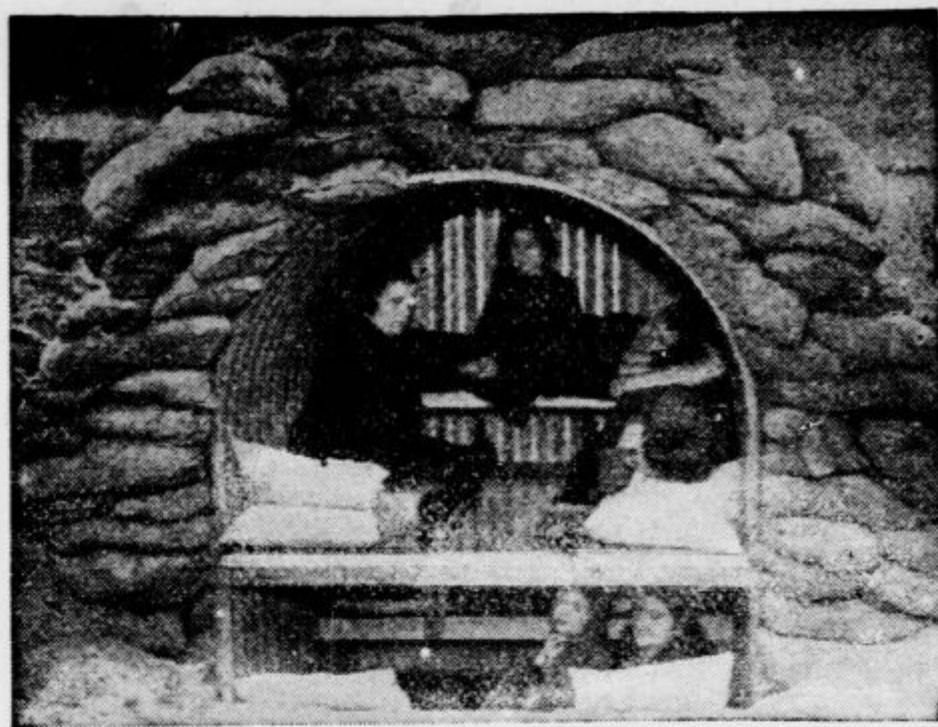
VSAK DAN ENA

V gradu strahov

»Joj, joj, danes pa so že take vesti, da mi kar strah leze v kosti...«
(Guerin Meschino)

Zastilno zaklonišče

tipa Anderson v Londonu

General Lorenzini

Junaški poveljnik posadke, ki brani Keren

Pred dnevi smo čitali v poročilu italijanskega generalnega štaba, da je padel junaške smrti pred Kerenom general Orlando Lorenzini. Pokojnik je bil razmeroma mlad, saj je bil rojen l. 1890 v Guardistallu pri Pisi in je l. 1912., ko je dosegel čin podporočnika, stopil v aktivno službo na področju Cirenajke, kjer je sodeloval v operacijah od l. 1913. do 1917. S tem je začel svojo vojaško kariero, katero je tudi nadaljeval v afriških kolonijah.

L. 1917. je dosegel čin kapetana ter se bojeval na italijanskem bojišču proti Avstro-Ogrski. Poveljeval je oddelku strojnic. Dve leti pozneje ga najdemo zopet v Libiji, kjer je ostal v politični funkciji do l. 1920. Potem je odšel z italijansko okupacijsko vojsko v Malo Azijo, odkoder se

je vrnil zopet v Cirenajko ter prevzel poveljstvo nad oddelkom strojnic na avtomobilih. Povišan je bil v majorja, se vrnil v Italijo, stopil l. 1934. kot prostovoljec v vojaško službo v Afriki, kjer so mu poverili poveljstvo nad oddelkom domačinskih čet v Eritreji. Nekaj časa je bil poveljnik oporišča v Masavi, l. 1938. je bil imenovan za polkovnika ter vojaškega komandanta Eritreje.

V sedanjih vojni je najprej poveljeval neki kolonialni brigadi, po osvojitvi Britske Somalije pa je bil povišan v brigadnega generala. V zadnjem času je bil imenovan za poveljnika vseh italijanskih čet pri Kerenu, kjer je padel junaške smrti za svojo domovino.

Boksar med padalci

Znani boksar Schmeling (prvi na levi) je uvrščen v neki padalski oddelk nemške vojske

Mellonova zbirka slik

Prva državna galerija Zedinjenih držav je bila te dni odprta za javnost na svečan način. Vrednost zbirke, ki jo je daroval državni pokojni milijonar Andrew Mellon iz Pittsburgha, cenijo na petnajst milijonov dolarjev. Pri otvoritvi galerije je bil navzoč tudi prezident Roosevelt, ki je govoril in naglasil, da razstavljeni dela starih mojstrov niso samo umetnine, ampak tudi simboli ljudskega duha in njegove svobode.

Če še ne veš, zdaj izveš:

da se je Wendell Willkie s svojo ženo pripeljal na obisk v Montreal;

da so Zedinjene države začele zbirati ogromne zaloge rezervnih živil za Veliko Britanijo;

da se je neki nemški vojaški aeroplan vrnil s poleta nad Anglijo v svoje oporišče kljub 150 zadetkom;

da ima Francija samo še za mesec dni hrane;

da je bolgarska industrija zadostno preskrbljena s surovinami, posebno s kovinami;

da bo japonski zunanji minister Macuoka obiskal tudi zapadno bojišče;

da so Zedinjene države kupile 500.000 bal volne v Avstraliji.

Pohod skozi Bolgarijo

Oddelk nemške vojske koraka čez bolgarsko ozemlje proti grški meji

Slon hodi po vrvi

Edinstveno čudo dresure mladega krotilca

Doslej se ni še nobenemu krotilcu posrečilo zdresirati slona za hojo po vrvi. Zdaj pa poročajo, da je to stopnjo dresure dosegel mladi krotitelj slonov Rolf Knie iz Švice, ki se lahko ponaša kot edini krotilec na svetu, ki se mu je posrečilo privaditi slona na hojo po vrvi.

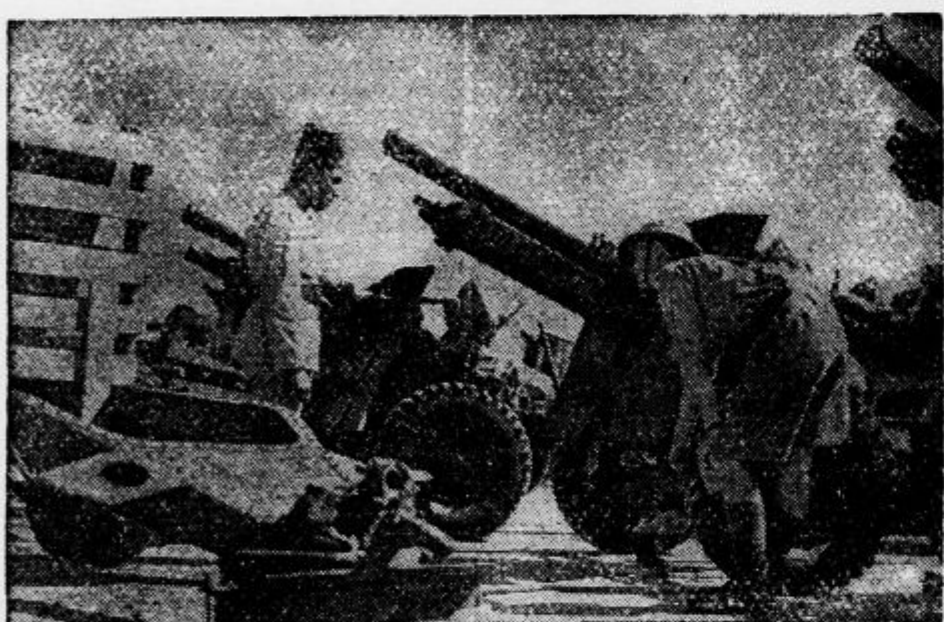
Za slona, ki tehta dve toni, je bilo treba najprej izgotoviti primerno debelo vrv, in sicer so vzeli dve žični vrvi po 5 cm debeline in 6 m dolžine. Napeli so ju v višini 1,50 m. Znano je, da se sloni ne dajo za nobeno ceno izvabiti na majajče se mostove in silčna nesigurna tla. Osemletni indijski slon, ki ga je zdresiral Knie, pa je to skušnjo srečno prestal. Storil je to z mirom in sigurnostjo, ki sta osupnila vse navzoče. Slon-vrvohodec se bo zdaj v krat-

kem predstavil cirkuškemu občinstvu cir-kusa Knie v nekem švicarskem mestu.

Selitev francoske admiralitete

Iz Vichyja poročajo, da se poveljstvo francoske vojne mornarice seli v Marseille, kjer je bila ustanova decentralizirana. Admiral Darlan je že podpisal pravilnik o preselitvi. Vlada je v Marseillesu vzela v najem hotel »Louvre« in nekaj drugih hiš, kjer se bo nastanilo ministrstvo. Marseille je, kakor znano, največja francoska luka v nezasedeni Franciji.

Topovi za obrambo Egipta

Angleški topovi ob izkrcanju v neki egiptski luci

H. Adams:

35

Daisy in Rosemary

Roman

»Če je to 'dolgočasno gnezdo',« se je odrezala Daisy, »tedaj ne razumem, kaj delate tu?«

»Priatelj je zabavava v njihovi samoti. Zaradi tega sem tudi zdaj pri vas.«

»Samota ni vselej nesreča.«

»Ne recite tega preglasno,« je bil rezki odgovor. »Ljudje, ki radi igrajo tuje vloge, se znajdejo časih v samoti, ki jim prav nič dobro ne dé!« Zasmejala se je in odšla iskati svojega Sida.

Tudi Bill je redno povpraševal po njenem zdravju, a nikoli se ni dolgo pomudil pri njej. Tista minuta, ko sta se zdeli drug drugemu tako bližnja, se ni več ponovila. Bill je hodil na dolge izprehode, se kdaj pa kdaj igral z Doriejem in si preganjal čas, kakor je vedel in znal. Naslednji popoldan pa mu je prinesel doživljaj, ob katerem se je korenito zamislil.

Vračal se je iz Dorchestra in baš vozil po stranski poti proti zadnjemu vzhodu v garažo, ko je pri vrtni seči, za katero so navadno imeli malega Doriejca, opazil tujega moža. Neznane, je začel brnenje bližajočega se voza in se odvrnil — ali je s kom govoril ali samo gledal čez živo mejo, ni bilo moči presoditi. Nihče drug ni bil kakor tujec iz gostilne v Tolpuddlu, ki je pred nekaj dnevi tako čudno hitro izginil. Voz ga je kmalu dohitel.

»Halo!« je reke Bill.

»Halo,« je godrnjavo odvrnil mož, ne da bi se ustavil.

»Malo počakajte! Rad bi nekaj govoril z vami. Bill je zadržal voz, da ni tekla nič hitreje od pešca.

»Kaj hočete? Zakaj je mož obstal — kaj je pa mogel? Bill je ustavil in skočil iz voza.

»Ali poznate koga v tej hiši?« je vprašal Bill ter pokazal na Old Friary.

»Ne, tujec sem.«

»Toda pravkar sem videl, kako ste gledali čez živo mejo.«

»Zakaj ne bi gledal? Vrt je lep, da nikoli tega.«

»Pa sva se vendarle že nekdaj srečala.«

»Tedaj imate boljši spomin kakor jaz.«

»Tistikrat je bila stvar drugačna,« je ostro rekel Bill. Zdaj, ko je slišal njegov glas, je vedel, da se ne moti. »Se mar ne spominjate Dinarda?«

»Dinarda? Niti poznam ga ne. Menda je na Francoskem, kaj? Nikoli še nisem bil v Franciji.«

»A vendar sva se pred kakimi štirinajstimi dnevi tamkaj srečala! Vaš spomin je res zelo slab. Napadli ste me: »Halo, Bill Patterson! Kaj pa ti?« tu?« Remer vam je ime, kaj ne — vsaj dejali ste mi tako?«

Mož ga je debelo pogledal, nato pa udaril v smeh.

»Ne pravim, da niste Bill Patterson — to morate sami vedeti. A jaz nisem Remer. Čudno, koliko podobnih ljudi se klati po tej prijazni zemlji. Če človek pomisli, koliko je ljudstva, mu kar v glavo ne gre, da se ne dogaja še več zamenjav.

Smilite se mi. Upam, da srečate svojega prijatelja pri drugi priliki.«

Obrnil se je in hotel kreniti dalje, a Bill ga je zadržal.

»Ali boste nemara trdili, da vas nisem pred nekaj dnevi srečal v Tolpuddlu?«

»Zastran mene ste me lahko videli tam in še kje drugje. Ako je človek na potovanju...«

»I, kje neki! To bi pomenilo, da potujete kakor polž. Kam ste pa zdaj namenjeni?«

Mož mu je zlovollno strmel v obraz. Kadar je bilo treba speljati koga za nos, je bil še malokdaj potegnil krajši konec.

»Čujte, mladi človek,« je robato odvrnil. »Imeli ste me za znanca, in to je bilo pomota. S tem je stvar zame opravljena. Dober tek!«

»Kam pa, kam? Ta pot vodi k neki kmetiji.«

»Tako? Torej sem enkrat jaz tisti, ki se motim! Tu človek lahko zaide.«

»Nekam vendar morate biti namenjeni?«

»Čemu le? Se malo postopati mislim, preden se odpeljem nazaj v London.«

»Se danes?«

»Da.«

Tedaj se morate podvizati. Zadnji vlak odhaja iz Bournemoutha ob šestih osem in trideset. Druge zveze za London ne poznam.«

»Bom že kako ukrenil.«

»Poslušajte,« je mahoma rekel Bill. »Če je bilo moje mnenje, da vas poznam, zmotno, tedaj mi je žal, da sem vas... hm... nadlegoval. Zdaj moram tako in tako v Bournemouth. Prisedite, pa

vas vzamem s seboj. Tedaj lahko še ujamete vlak ob šestih osem in trideset.«

Mož se je nekaj trenutkov obotavljal. Ali naj sprejme ponudbo ali naj se skuša kako drugače otresti vsiljivega vpraševalca?

»Dobre ponudbe nikoli ne odbijem,« je rekel nazadnje. »Velja. Zelo ste prijazni.«

Sedla sta v avto, še enkrat ustavila pred majhno hišico, kjer je tujec vzel ročni kovčeg, in se nato obrnila proti obali. Bill je uredil vožnjo tako, da je došel v Bournemouth le nekaj minut pred odhodom vlaka, in spremljal potnika na postajni hodnik.

»Čudna reč,« je rekel Bill. »Tisti človek v Dinardu je trdil, da me pozna. Jaz pa lahko prisegem, da ga svoj živ dan nisem videl. Zdaj lahko trdim, da ste vi tisti mož iz Dinarda, vi pa prisegate, da me niste nikoli videli!«

Kakor hitro je vlak odbeljal, je Bill jadrno dognal proti domu. Zanj ni bilo niti najmanjšega dvoma, da je to res tujec, ki se mu je bil v Dinardu predstavil kot Remer. Kaj je neki iskal v Puddletownu? Ali je to pomenilo, da so Carterjeve izsledili v novem pribežališču? Ali so mar kani novo hudobijo zoper malega Doriejca? Prav nikakega dokaza ni bilo, da bi bil Remer zapleten v zadnji naklep proti Doriejcu, a njegovo pojavljanje v tem kraju je bilo vendarle sumljivo. Bill je sklenil, da strico ničesar ne omeni. Čemu bi ga razburjal, ko treba ni? Vse bolj važno je bilo, da podvoji svojo lastno čuječnost. Bill je bil v skrbih za malega bratranca, a že čez nekaj ur je moral obrniti svojo pozornost na čisto druge stvari...

